

Giersbergen 2A, Drunen

LANDSCHAPS- EN BEPLANTINGSPLAN

4 augustus 2016



BUREAU VERKUYLEN

Giersbergen 2A, Drunen

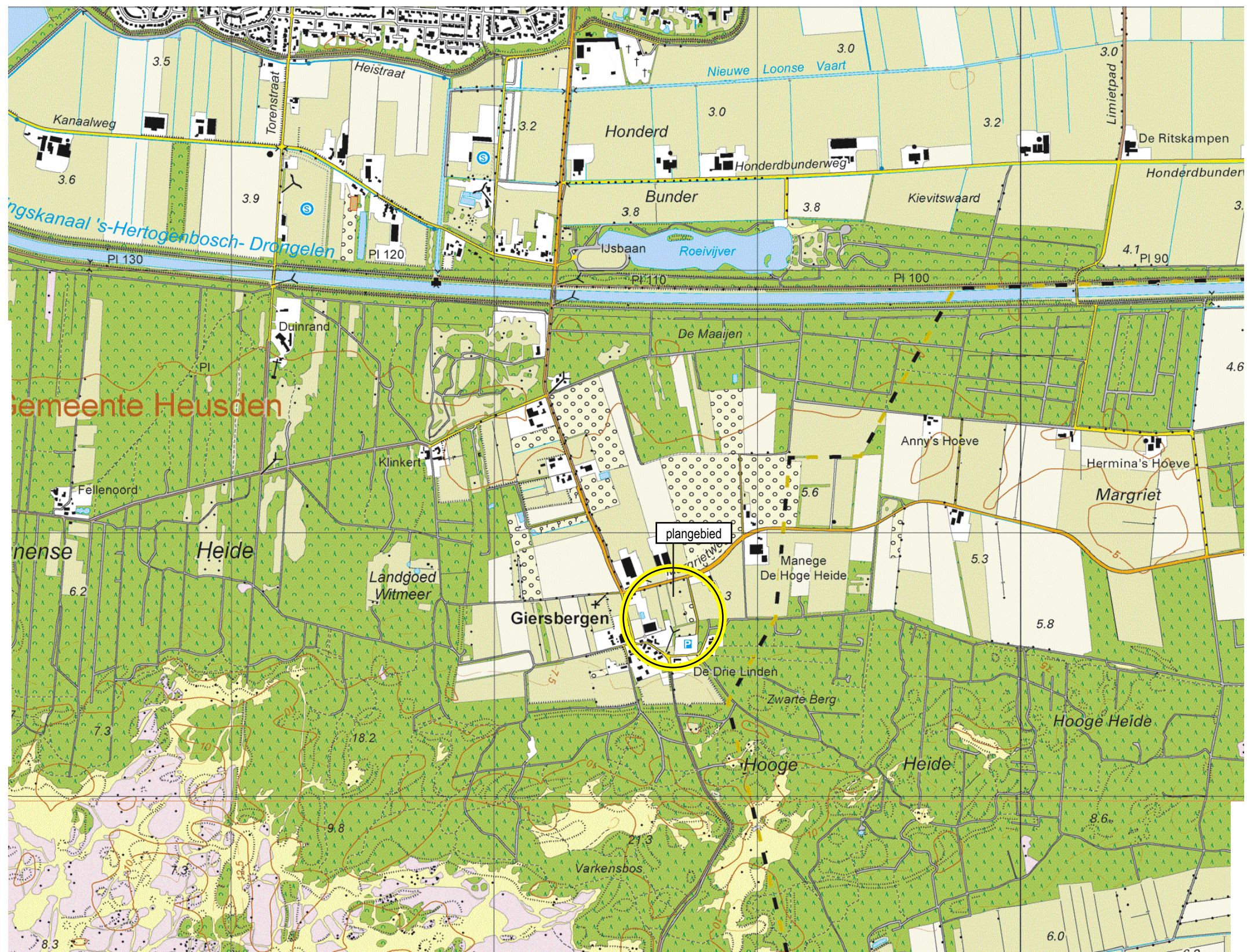
LANDSCHAPS- EN BEPLANTINGSPLAN

4 augustus 2016

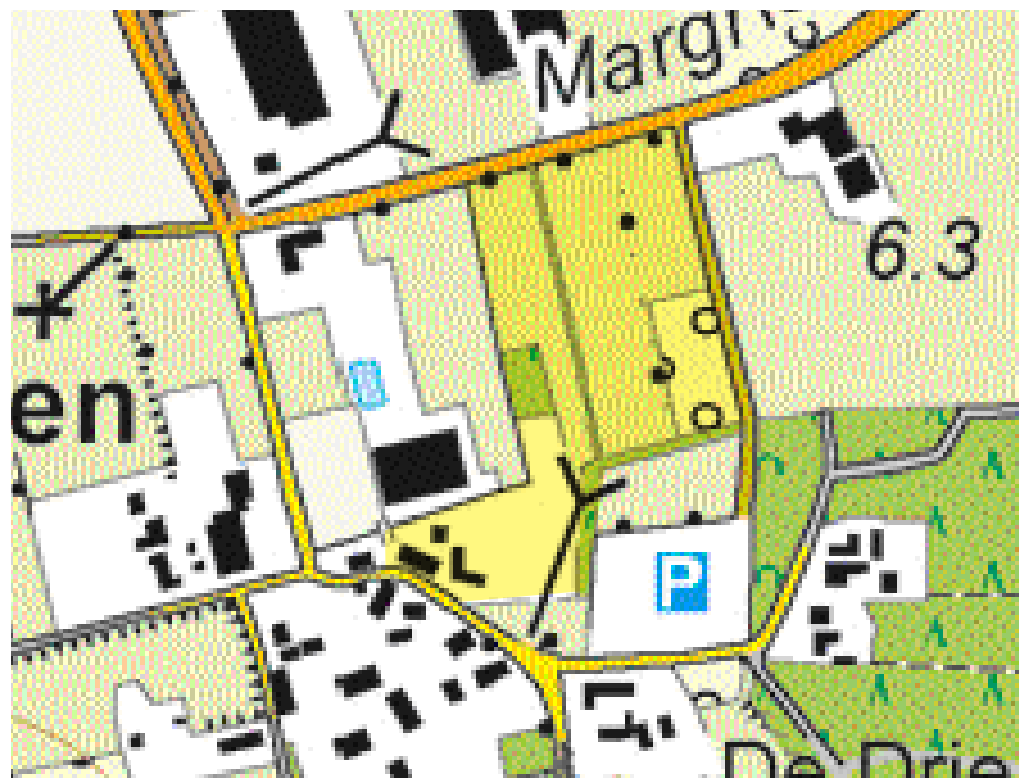
opdrachtgever	de heer A.G.J.T. van Veluw
documentstatus	definitief
documentversie	5
datum	4 augustus 2016
projectnummer	05814022A
auteurs	M. van Spaandonk, R.J. Verkuylen
contact	073 623 1313 bureauverkuylen.nl

INHOUD

1.	INLEIDING	7
1.1	AANLEIDING EN DOEL	7
1.2	LIGGING	7
2.	BELEID	8
2.1	BESTEMMINGSPLAN HEUSDEN BUITENGEBIED	8
2.2	ONTWIKKELINGSVISIE BUITENGEBIED	9
3.	ANALYSE	10
3.1	LANDSCHAPSSTRUCTUUR	10
3.2	BODEM EN WATER	10
3.3	HISTORISCHE ANALYSE	12
3.4	BESTAANDE SITUATIE	14
4.	UITGANGSPUNTEN	15
5.	VISIE	16
6.	LANDSCHAPSPLAN	18
6.1	ZONERING	18
6.2	HOUTWALLEN	18
6.3	ROUTING	19
6.4	ONTWERP	21
7.	BEPLANTINGSPLAN	23
7.1	ALGEMEEN	23
7.2	AANLEGBESCHRIJVING	23
8.	EINDBEELD EN BEHEER	25
8.1	ALGEMEEN	25
8.2	EINDBEELD EN BEHEERMAATREGELEN	25
9.	OVERLEG	27
10.	VOORWAARDELIJKE VERPLICHTING	27



1.1 TOPOGRAFISCHE SITUATIE HEDEN



1.2 UITSNEDE TOPOGRAFISCHE SITUATIE HEDEN



1.3 LUCHTFOTO

1. INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

De initiatiefnemer heeft de locatie Giersbergen 2a met de monumentale boerderij met schuren ongeveer 10 jaar geleden gekocht. De cultuurhistorisch waardevolle boerderij De Maaihoeve, Giersbergen 2a in Giersbergen, wordt momenteel gebruikt voor kleinschalige recreatieve activiteiten. Het terrein was destijds zeer rommelig; er lag overal puin en rotzooi op het terrein en de bebouwing was in slechte staat. In de afgelopen 10 jaar is het terrein en de bebouwing stap voor stap opgeknapt. In termen van de Verordening ruimte heeft er een aanzienlijke 'kwaliteitsverbetering van het landschap' plaatsgevonden: Brabant is er een stukje mooier van geworden. Het totale initiatief is in feite een vervolgstap in dit proces.

De initiatiefnemer wil het terrein ontwikkelen als een natuurlijk boerenlandschap dat de karakteristiek en beleving van het kampenlandschap rondom Giersbergen versterkt. Onderdeel van de ontwikkeling is het realiseren van een natuurvijver, een reliëfrijk maaiveld en het aanleggen van houtwallen. In het vigerende bestemmingsplan is een vergunningsstelsel opgenomen voor dergelijke werken en werkzaamheden. Voorliggend rapport wordt gebruikt voor de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het aanleggen van het natuurlijke boerenlandschap.

Voorliggend rapport bevat een analyse van en een visie op het landschap. Ook wordt het landschapsplan beschreven en uitgewerkt in een beplantingsplan met plantsoorten, aantallen en maten. Tot slot is het eindbeeld geschetst en zijn de gewenste beheermaatregelen voor de beplantingselementen opgenomen.

1.2 LIGGING

Het plangebied ligt in het gehucht Giersbergen in de gemeente Heusden en bestaat grofweg uit twee delen (zie afbeelding 1.3):

1. het boeren erf met de bebouwing en de camping;
2. de weiden en bosjes met houtsingels en houtwallen.

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 2,65 ha. De gronden zijn eigendom van "De Maaihoeve BV", waarvan A.G.J.T. van Veluw alle aandelen bezit.

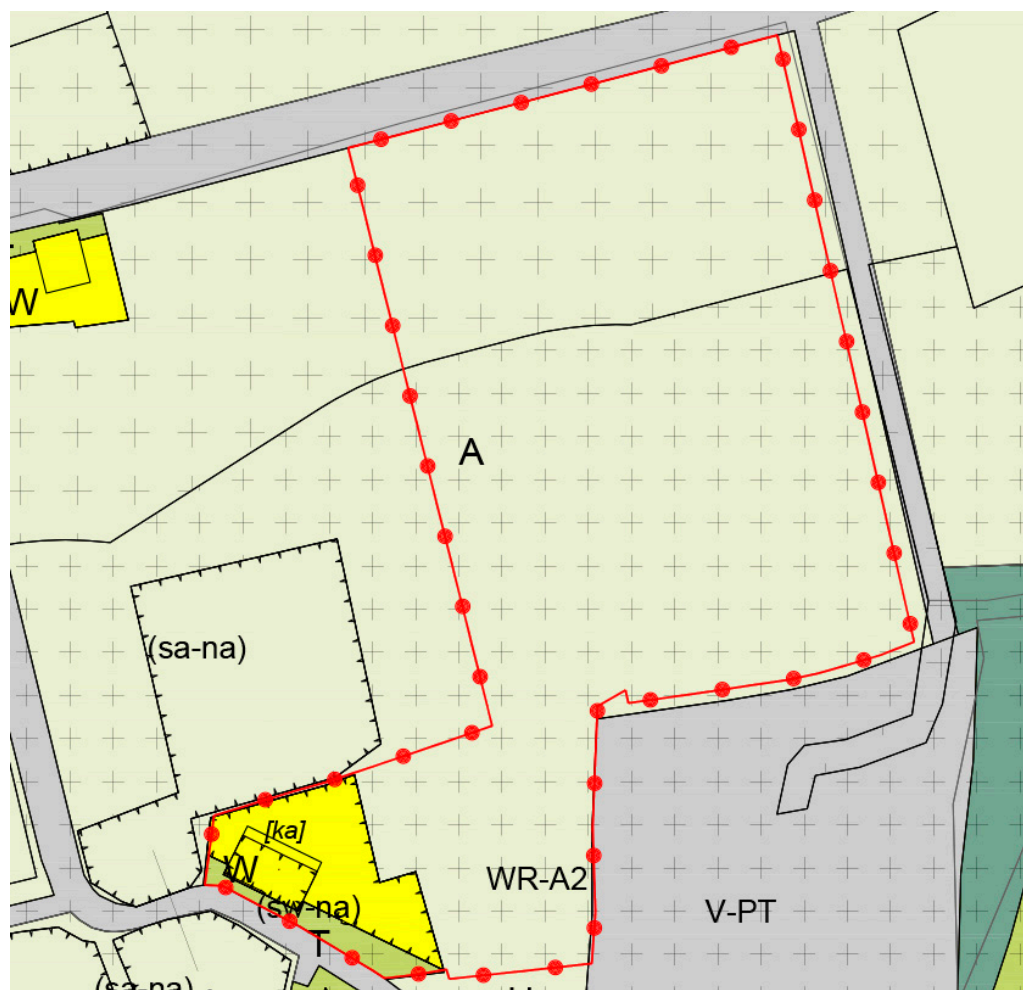
2. BELEID

2.1 BESTEMMINGSPLAN HEUSDEN BUITENGEBIED

Ter plaatse van het plangebied vigeert het bestemmingsplan “Heusden Buitengebied”, vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 18 december 2012.

Onderstaande afbeelding geeft een uitsnede van de vigerende verbeelding. De ligging van het plangebied is aangegeven.

Voor onderhavig plan is met name de bestemming ‘Agrarisch’ relevant. De voor ‘Agrarisch’ aangewezen gronden zijn bestemd voor grondgebonden agrarische bedrijven, met de daarbij behorende paden, wegen en parkeervoorzieningen, water en waterhuishoudkundige voorzieningen en groenvoorzieningen. Ter plaatse van de aanduiding ‘openheid’ dient de visuele openheid met landschappelijke waarden te worden behouden en hersteld. Het realiseren van het landschapsplan met o.a. een natuurvijver en reliëf is toegestaan op grond van de agrarische bestemming. Wel is hiervoor een omgevings- of ontgrondingsvergunning nodig (artikel 3.6).



2.1 UITSNEDE VIGEREND BESTEMMINGSPLAN

ARTIKEL 3.6 - OMGEVINGSVERGUNNING VOOR HET UITVOEREN VAN EEN WERK, GEEN BOUWWERK ZIJNDE, OF VAN WERKZAAMHEDEN

3.6.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag ter plaatse van de aanduiding ‘openheid’ de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

- het verzetten of vergraven van grond waarbij het maaiveld over meer dan 100 m² per perceel of met meer dan 0,60 m wordt gewijzigd of waarbij de maaiveldniveaus van een steilrand worden gewijzigd;*
- het aanleggen, dempen of wijzigen van (oevers, profiel, doorstroom- of bergingscapaciteit van) oppervlaktewateren;*
- het verwijderen of rooien van bos-, natuur- en landschapselementen en ander opgaand houtgewas zonder agrarische productiefunctie;*
- het aanleggen of aanplanten van bos-, natuur- en landschapselementen of ander opgaand houtgewas zonder agrarische productiefunctie;*
- het aanleggen en/of verharderen van wegen, paden, parkeerterreinen of het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen, anders dan containervelden, voor zover groter dan 100 m² per perceel’;*
- het verlagen van de waterstand anders dan door middel van het graven van sloten of het toepassen van drainagemiddelen, met uitzondering van grondwateronttrekkingen.*

3.6.2 Uitzonderingen

Het in lid 3.6.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

- werkzaamheden binnen het bouwvlak betreffen;*
- het normale onderhoud en/of gebruik betreffen;*
- reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.*

3.6.3 Toelaatbaarheid

De in lid 3.6.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de in de bestemmingsomschrijving genoemde waarden.

In dit landschapsplan is sprake van de werkzaamheden zoals genoemd in artikel 3.6.1 onder a, b en d, waarvoor een omgevingsvergunning nodig is. Deze vergunning kan slechts worden verleend *“indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de in de bestemmingsomschrijving genoemde waarden”*, te weten de *“visuele openheid met landschappelijke waarden”*.

In het bestemmingsplan zijn geen concrete toetsingscriteria opgenomen. Wel heeft de gemeente Heusden op 20 juli 2010 de Ontwikkelingsvisie Buitengebied vastgesteld, die als toetsingskader dient voor initiatieven in het buitengebied die niet in het bestemmingsplan passen. Hierin zijn voor het plangebied wel concrete richtlijnen geformuleerd. Dit plan wordt daarom getoetst aan de doelstellingen van de Ontwikkelingsvisie Buitengebied.

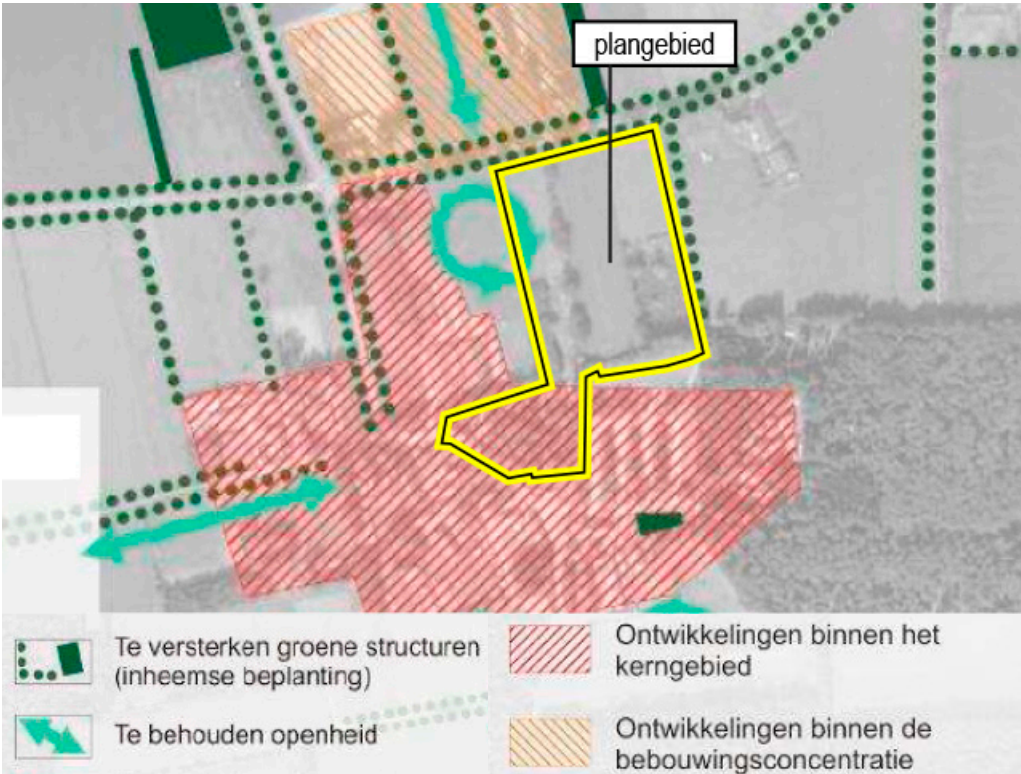
2.2 ONTWIKKELINGSVISIE BUITENGEBIED

Onderstaande afbeeldingen geven de bestaande toestand en het streefbeeld van Giersbergen weer, zoals opgenomen in de Ontwikkelingsvisie Buitengebied.

Het deel van het plangebied met de bebouwing en de camping ligt binnen de bebouwingsconcentratie. Het deel ten noorden daarvan maakt onderdeel uit van het karakteristieke kampenlandschap met open plekken. De vroeger voorkomende smalle percelen met singels en houtwallen op de kavelgrens zijn - door ruilverkaveling en schaalvergroting van de landbouwsector - grotendeels verdwenen. Binnen het plangebied staat nog wel zo'n oude houtsingel. Er wordt gestreefd naar het versterken van houtwallen en singels in noord-zuidrichting en de laanbeplanting langs de Margrietweg. De initiatiefnemer heeft een groot deel van de verdwenen houtwallen reeds teruggebracht op perceelgrenzen binnen het plangebied.



2.2 ONTWIKKELINGSVISIE BUITENGEBIED - GIERBERGEN BESTAAND



2.3 ONTWIKKELINGSVISIE BUITENGEBIED - GIERBERGEN VISIE

3. ANALYSE

3.1 LANDSCHAPSSTRUCTUUR

Het plangebied ligt in een omgeving met sterke landschappelijke karakteristieken, op de rand van de Brabantse dekzandgronden. Verder naar het noorden liggen de riviergronden van de Maas. In het deel van de Loonse en Drunense Duinen hebben vele eeuwen van winderosie een reliëfrijk landschap doen ontstaan. Het gebied heeft in de laatste paar eeuwen een ontwikkeling doorgemaakt van heide- en stuifzandgebied met een landbouwkundige betekenis naar een grotendeels bebost gebied. Nu is er sprake van een sterk besloten landschap met enkele open ruimten.

Giersbergen heeft, sinds de oprichting als uithof in de 13e eeuw, altijd een agrarisch karakter gehad. Door dit agrarisch gebruik van bemesting en bewerking van het land is het gehucht in de loop der tijd uitgegroeid tot een karakteristieke bebouwingsconcentratie in het kampenlandschap. Onregelmatige bosranden bepalen de landschappelijk besloten context. Kleinschalige en grotere open plekken zorgen voor een gevarieerde ruimtelijke beleving en voor een kleinschalig en traditioneel landelijk karakter.

3.2 BODEM EN WATER

BODEM

De bodemkaart is weergegeven op afbeelding 2.2. Giersbergen ligt in de randzone van de 'arme' duinen, waar zich vroeger keuterboeren hebben gevestigd. Door de bemesting en bewerking van het land zijn in de loop der tijd relatief vruchtbare kampen ontstaan. Deze gronden hebben een humusrijke bovenlaag. Ter plaatse van het plangebied bestaat de bodem uit hoge zwarte enkeerdgronden, die bestaan uit leemarm en zwak lemig fijn zand.

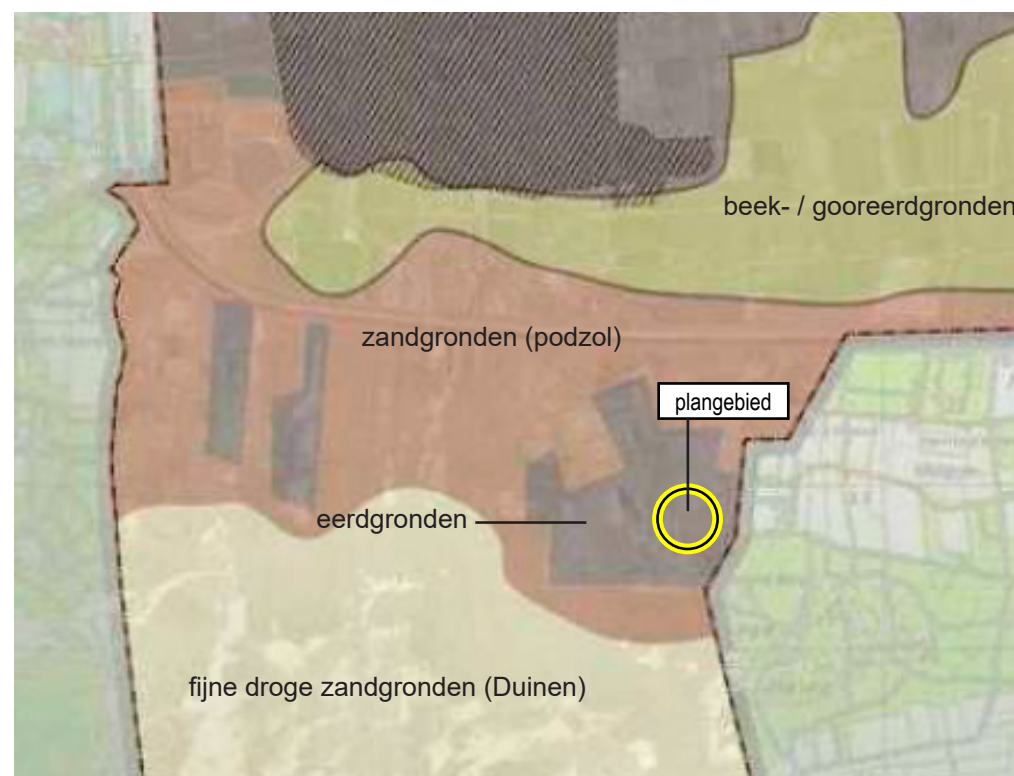
De hoogte van het maaiveld ter plaatse van de open percelen aan de noordzijde van het plangebied varieert tussen 6,0 en 6,5 meter +NAP. De boerderij De Maaihoeve ligt op bijna 7,0 meter +NAP.

WATER

De gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) binnen het plangebied ligt tussen 0,80 en 1,20 meter -mv. De gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) binnen het plangebied ligt tussen 1,80 en 2,50 meter -mv (bron: watertoetskaart waterschap). Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Langs de Margrietweg is wel een droge greppel / sloot aanwezig.



3.1 KENMERKEND LANDSCHAP MET HOUTWALLEN EN OPEN VELDEN



3.2 BODEM (BRON: ONTWIKKELINGSVISIE BUITENGEBIED)



3.3 WEIDE MET HOUTWALLEN AAN BEIDE ZIJDE (TOEKOMSTIGE LOCATIE NATUURVIJVER)



3.4 CAMPINGVELD MET RANDBEPLANTING (LAURIER)



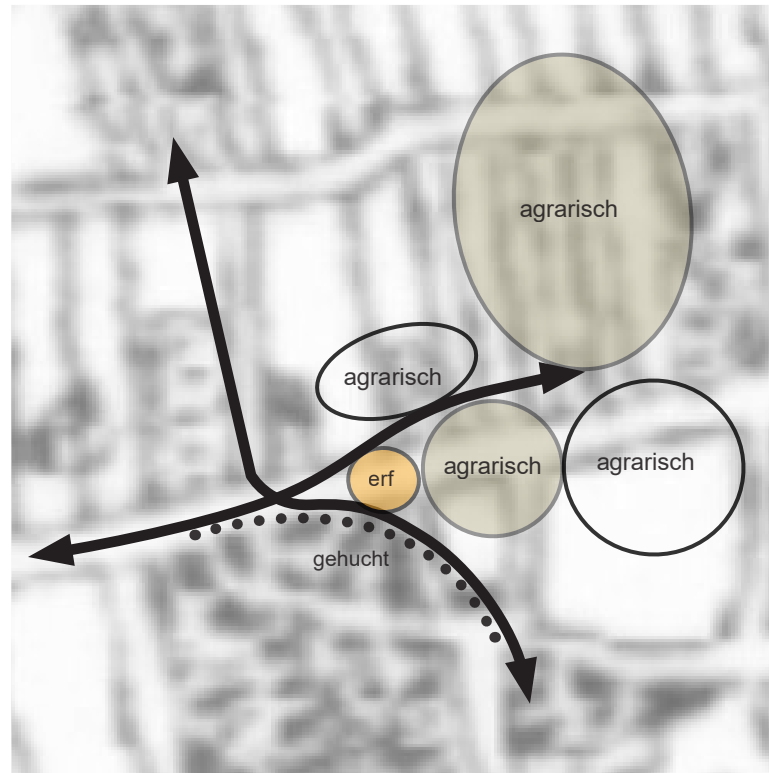
3.5 GRONDWAL TER HOOGTE VAN MARGRIETWEG



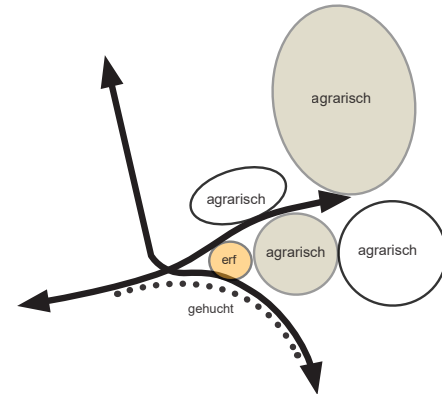
3.6 ZICHT VANAF MARGRIETWEG (LINKS OPEN WEIDE, RECHTS GRONDWAL)

3.3 HISTORISCHE ANALYSE

1851



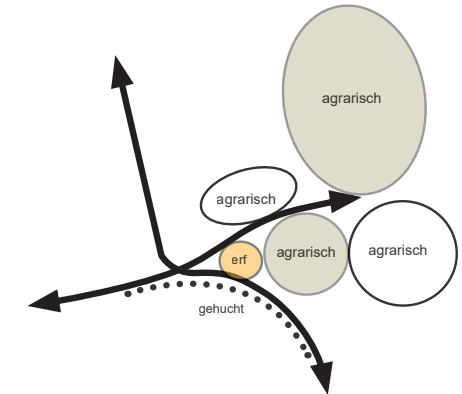
De Oude Bosschebaan loopt langs de noordzijde van Giersbergen en tevens langs de noordzijde van het erf van De Maaihoeve. De Duinweg is reeds zichtbaar, maar minder zwaar ingetekend. Alle gronden ten noorden en oosten van de locatie zijn agrarische grond, waaronder de huidige camping en de huidige achtergelegen weiden. Vanaf De Maaihoeve is vrij uitzicht over de velden



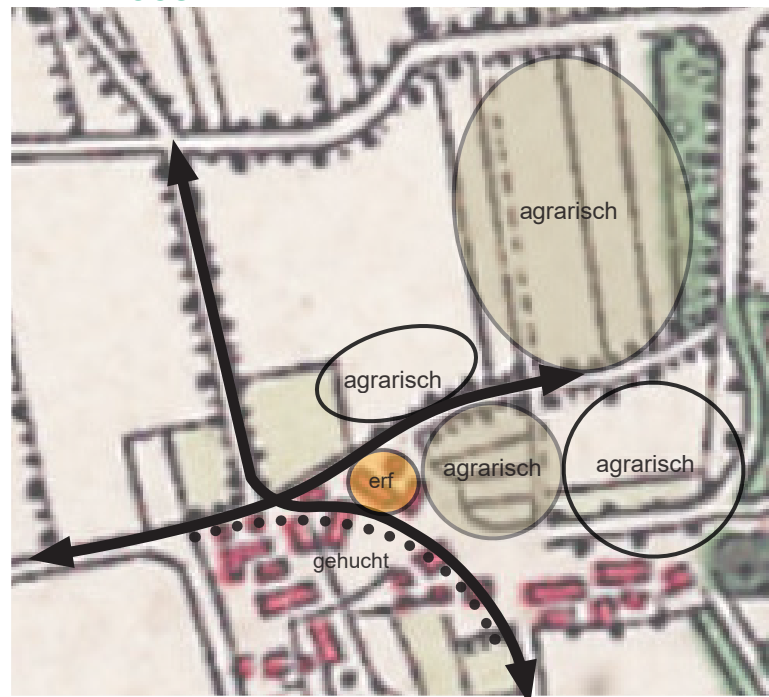
1955



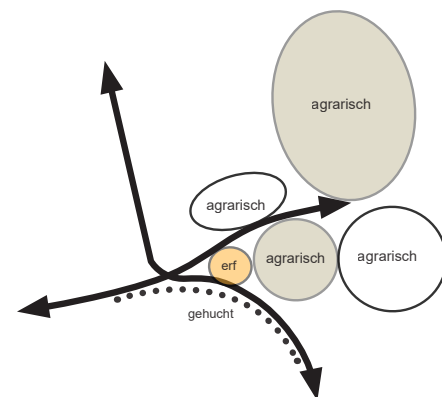
De Duinweg is in rood als belangrijke ontsluitingsroute aangeduid. De Oude Bosschebaan ter hoogte van het plangebied is nog steeds goed zichtbaar. Het is nu duidelijk te zien dat het erf tussen de paden de Oude Bosschebaan en Giersbergen ligt. Qua bebouwing en grondgebruik is nog steeds weinig veranderd.



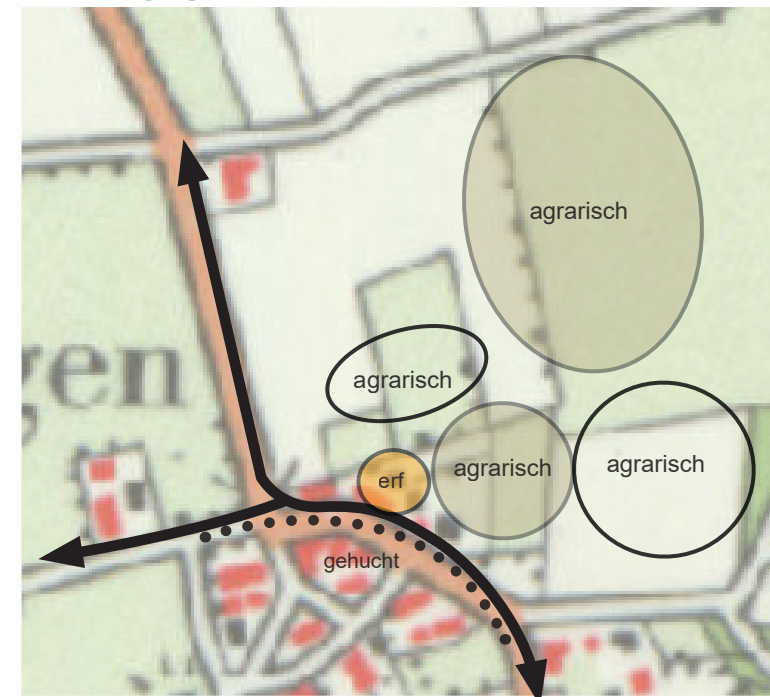
1905



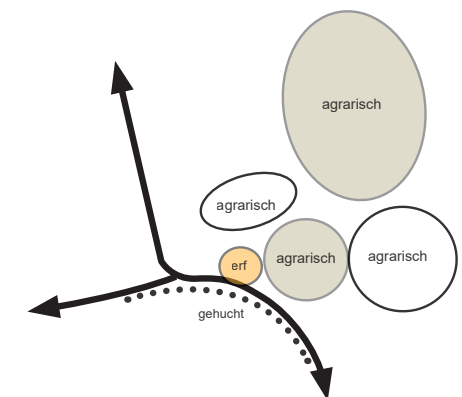
Qua bebouwing en grondgebruik is er weinig veranderd ten opzichte van 1851. De (huidige) Duinweg is nadrukkelijker ingetekend. De Maaihoeve is gericht op de Oude Bosschebaan met het voorhuis.



1975



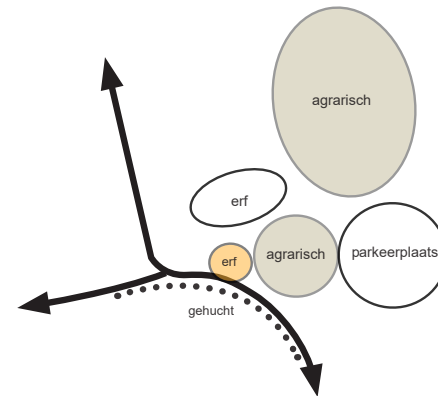
Nu is ook de weg Giersbergen, die aansluit op de Duinweg, in het gehucht in rood weergegeven. En de Oude Bosschebaan stopt ter hoogte van de Duinweg en loopt dus niet meer langs de noordzijde van het erf van De Maaihoeve. Hiermee verandert dus de oriëntatie van de boerderij.



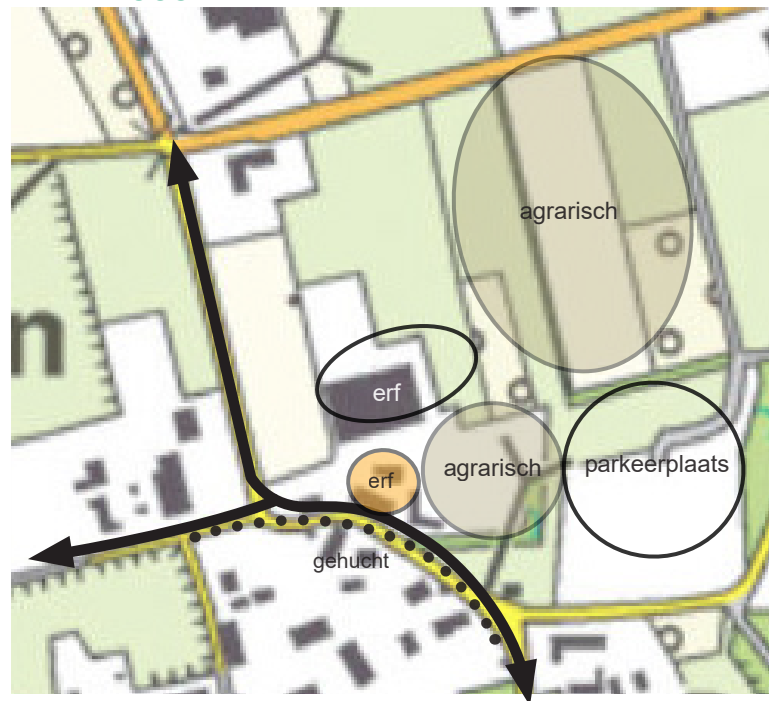
1985



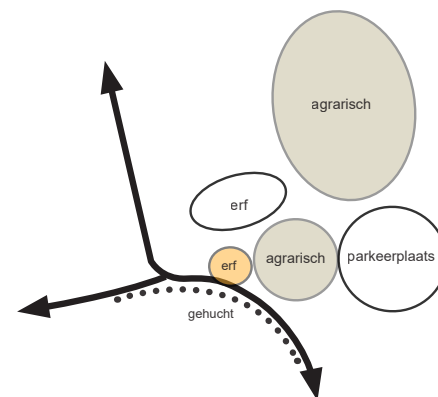
De Margrietweg richting 's-Hertogenbosch wordt gerealiseerd. Tevens wordt de openbare parkeerplaats in Giersbergen aangelegd. Op het perceel ten noorden van De Maaihoeve worden twee grote stallen gerealiseerd. De agrarische gronden direct ten oosten van het erf horen nu bij de boerderij.



2009



Behoudens enkele wijzigingen in percelen is weinig veranderd ten opzichte van 1985.



CONCLUSIES

- Ook het grondgebruik rondom het plangebied is in de loop der tijd veranderd: ten noorden van de boerderij staan nu twee grote stallen en ten oosten van de locatie ligt een openbare parkeerplaats. De stallen en erfbeplanting hebben het oorspronkelijke uitzicht weggenomen.
- Aanvankelijk lag het erf ingesloten tussen twee (belangrijke) ontsluitingsroutes van het gehucht: de Giersbergen en de Oude Bosschebaan. De Oude Bosschebaan is in de loop der tijd ter hoogte van het plangebied opgeheven. De boerderij heeft nu alleen nog een in- en uitrit aan de weg Giersbergen. Dit is een structurele verandering voor het boerenerf.
- De agrarische gronden direct ten oosten van het erf, de huidige camping, en de verder naar het noorden geleiden agrarische gronden zijn inmiddels (qua eigendom) onderdeel van de boerderij. Visueel en functioneel zijn de gronden van de camping echter niet met het erf verbonden door de positie van een van de schuren.



3.7 HET OUDE PAD VOOR DE MAAIHOEVE LANGS

3.4 BESTAANDE SITUATIE

Afbeelding 3.8 geeft de bestaande situatie van het plangebied weer.

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden. In het zuiden staat de boerderij met de bijgebouwen op het boerenerf met een moestuin en siertuin. Dit formele erf vormt samen met de andere boerenerven in Giersbergen het karaktervolle ensemble van het gehucht. Grenzend aan het boerenerf ligt de boerderijcamping op een groot veld met bomen. Solitaire bomen staan hier verspreid op het gras. Dit deel van het terrein is afgeschermd van de omgeving met een dichte haag met een bomenrij.

Het noordelijke deel van het plangebied sluit aan bij het agrarische landschap rondom Giersbergen. Hier bepalen de houtwallen en -singels, bosjes en weiden het beeld van het kleinschalige kampenlandschap. De initiatiefnemer heeft in de afgelopen 10 jaar al veel houtwallen en -singels teruggebracht op zijn gronden, waardoor het kampenlandschap hier weer herkenbaar is. De houtwallen zijn op traditionele wijze vormgegeven met veegreppels aan weerszijden van de beplante wal, zoals te zien op afbeelding 3.9. Tevens is een kleine boomgaard aanwezig. Op het noordelijke terreindeel heeft de initiatiefnemer reliëfrijke weiden gecreëerd voor een meer natuurlijk beeld. Ook is in de noordwest hoek een aarden wal opgeworpen die het reliëf benadrukt.

De eerste aanzet voor een informeel pad in de vorm van een slingerend karrespoor is reeds aangelegd. Deze loopt over het boerenerf richting de boomgaard op het noordelijke terreindeel.



3.8 BESTAANDE SITUATIE



3.9 MONUMENTALE BOERDERIJ 'DE MAAIHOEVE'



3.10 DOORSNEDE BESTAANDE HOUTWAL MET VRAATLIJN

4. UITGANGSPUNTEN

Op basis van voorgaande analyse zijn een aantal ontwerpuitgangspunten geformuleerd ten aanzien van de terreinrichting:

- Het totale terrein kent twee deelgebieden: het natuurlijk boerenlandschap (ten noorden van de voormalige Oude Bosschebaan) en het boerenerf met boomgaard (ten zuiden van de voormalige Oude Bosschebaan);
- De huidige boomgaard visueel en functioneel betrekken bij het boerenerf door het verplaatsen van de schuur.
- Het herstellen van het vrije uitzicht.

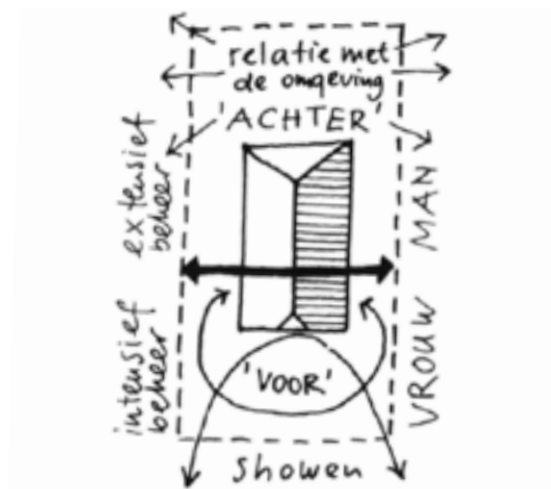
Het plangebied ligt conform de Ontwikkelingsvisie Buitengebied in het deelgebied "Duin". Voor ontwikkelingen in dit gebied gelden de volgende landschappelijke ontwerprichtlijnen:

- Behoud en versterking van de aanwezige landschaps- en natuurwaarden.
- Behoud en versterking van het kleinschalige en traditioneel landelijke karakter rond Giersbergen.
- Versterking van de groene randen en houtwallen rond Giersbergen.
- Toepassen van boomgaarden en moes- en boerentuinen en solitaire bomen.
- Landschappelijke inpassing en afronding door de erfgronden aan de zijkanten te voorzien van houtwallen en hakhout en bospercelen op achterliggende kavels.
- Toe te passen boomsoorten: eiken, berken, haagbeuken, esdoorns.

5. VISIE

De initiatiefnemer wil het terrein rondom de boerderij De Maaihoeve gaan ontwikkelen als een keuterboerenerf in een kampenlandschap. Hij wil het kleinschalige besloten landschap dat er tot zo'n 70 jaar geleden rondom Giersbergen was in ere herstellen. Daarbij heeft de initiatiefnemer veel aandacht voor het terugbrengen en versterken van natuurwaarden.

Rond de 19e eeuw kent het traditionele boerenerf een verdeling in 'voor' en 'achter'. Deze indeling heeft te maken met de traditionele taakverdeling tussen man en vrouw. De taken waren duidelijk verdeeld en daarmee de grond ook. De voorkant (wonen) en achterkant (werken) worden door een denkbeeldige lijn van elkaar gescheiden. De vrouw had de verantwoordelijkheid over het woongedeelte, het daarbij liggende terrein



5.1 SCHEIDING TUSSEN 'VOOR' EN 'ACHTER'

met de moestuin, de siertuin, de huisweide en de boerenboomgaard.

De man droeg de verantwoordelijkheid voor de dieren, de gewassen en de wagens en werktuigen. Het is deze aandacht voor de historie die het boerenerf als samenhangend geheel een kwaliteitsimpuls kan geven.

Deze traditionele verdeling dient als inspiratie voor het huidige ontwerp. Het totale plangebied is in twee deelgebieden verdeeld: het boerenerf met boomgaard (zone 1, paragraaf 1.2) en het natuurlijk boerenlandschap (zone 2). De scheiding tussen deze twee zones vormt het voormalige pad van de Oude Bosschebaan. In de boerderij De Maaihoeve blijft de verdeling in voor en achter bijna letterlijk gehandhaafd. Het voorhuis wordt/blijft opengesteld voor publiek als thee-en koffiehuis of als bijeenkomstruimte. Het achterhuis (de huidige stal) wordt woongedeelte.



5.2 REEDS BESTAANDE TRADITIONELE SIERTUIN BEHOREND BIJ HET WOONGEDEELTE



5.3 NATUURVIJVER MET VERSCHILLENDE VEGETATIEVORMEN ZOALS RIET, KRUIDENZOOM, GRASLAND, HOUTSINGELSEN SOLITAIRE BOMEN (REEDS GEREALISEERD DOOR INITIATIEFNEMER IN DRUNEN)



5.4 ROMANTISCH BESLOTEN LANDSCHAP

Het boeren erf en de boomgaard (zone 1) worden meer geïntegreerd tot één geheel door het verplaatsen van de schuur. Hierdoor ontstaat een nieuwe zichtlijn / as – parallel aan de voormalige Oude Bosschebaan - vanuit boerderij naar boomgaard en natuurweiden. De schuur wordt in zijn geheel verplaatst en gerenoveerd tot bed&breakfast voorziening.

Het natuurlijk boerenlandschap (zone 2) wordt ontwikkeld als een extensief weidegebied, waarbij de agrarische functie naar de achtergrond verdwijnt en natuur en landschap de overhand hebben. De volgende elementen zorgen verder voor de typische sfeer behorend bij het boeren erf boerenlandschap in een kampenlandschap:

- kruidenrijk grasland met ruimte voor enkele runderen of schapen;
- solitaire bomen en boomgroepen;
- houtsingels en houtwallen voor een besloten karakter;
- een natuurlijke vijver met verschillende oeverprofielen ten behoeve van amfibien;
- reliëf als verwijzing naar hoogteverschillen duinlandschap;
- inheemse streekeigen soorten passend bij de bodemgesteldheid



5.5 RIETOEVER MET DAARACHTER EEN LICHT GLOOIENDE BOMENWEIDE, AFGESCHERMD MET EEN HOUTSINGELSTRUCTUUR (REEDS GEREALISEERD DOOR INITIATIEFNEMER IN DRUNEN)

6. LANDSCHAPSPLAN

6.1 ZONERING

Er zijn zes hoofdzones te onderscheiden met elk een eigen sfeer en karakter:

1. erf en boerentuin

Deze zone heeft een formeel karakter met terras, vaste plantenborders en een moestuin.

2. bomenweide en boerentuin

Deze zone vormt de overgang tussen het cultureel erfdeel rondom de boerderij in het zuiden en het natuurlijke landschapspark in het noorden van het plangebied. De boerentuin bestaat onder andere uit een boomgaard en moestuin.

3. bosjes

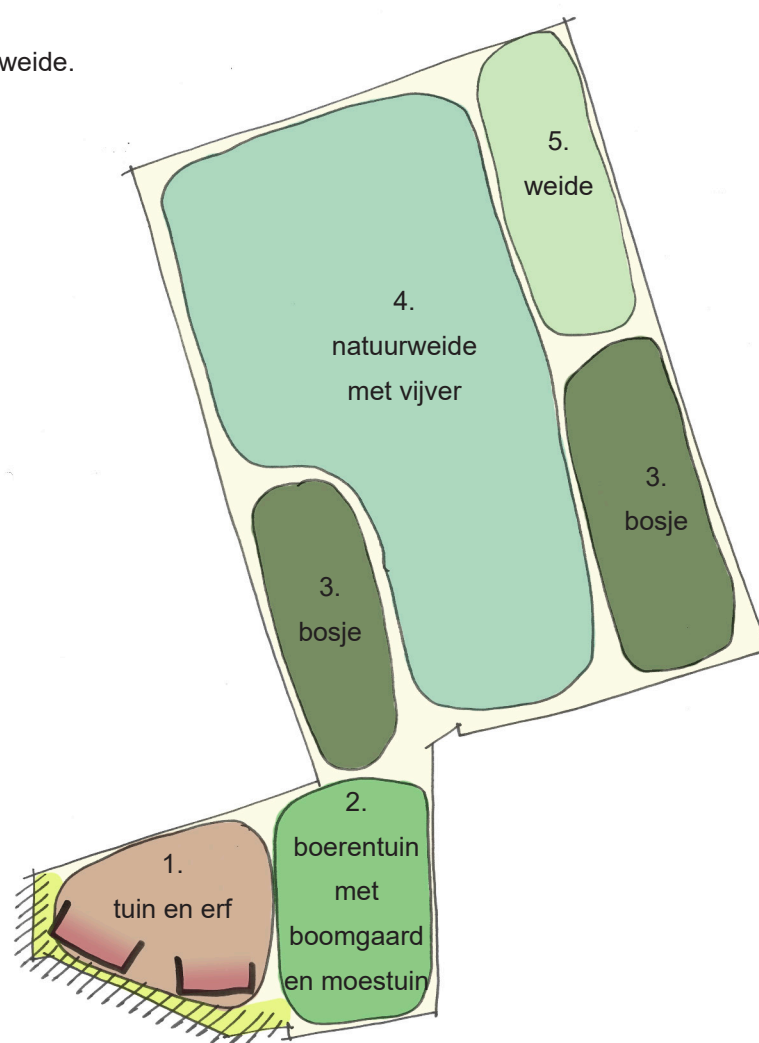
Dit betreffen de bestaande bosjes.

4. natuurweide met vijver

Hier is een open weide met losse bomen zonder onderbegroeiing, waarin enkele koeien kunnen grazen. Hier ligt ook de natuurvijver.

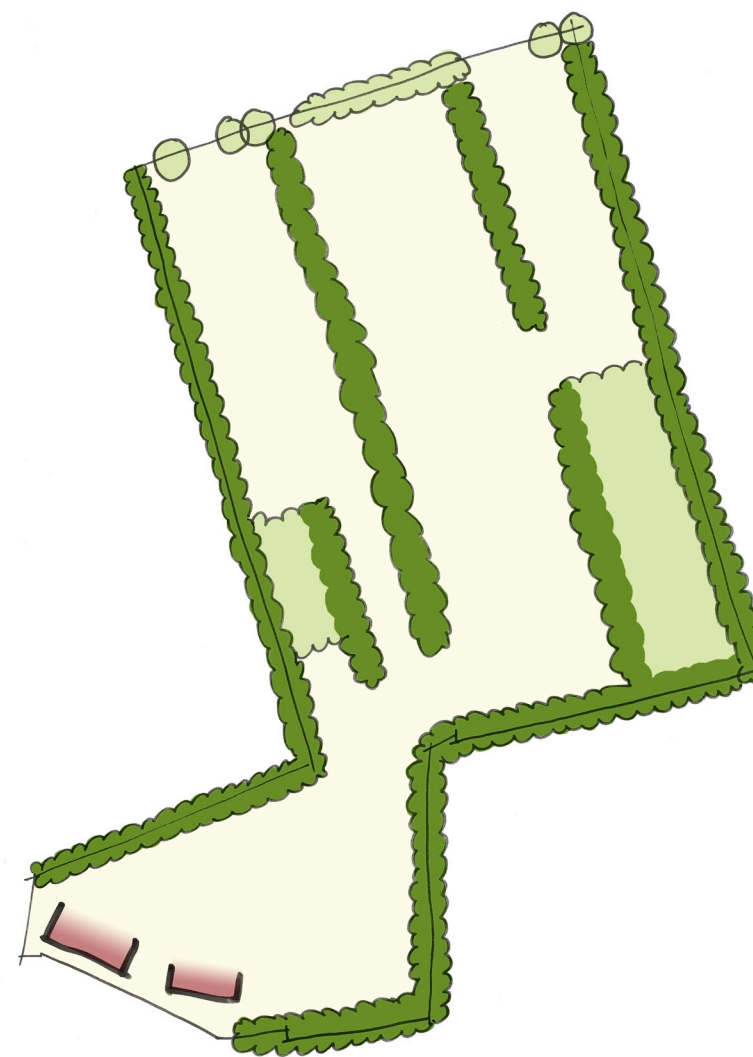
5. weide

Dit is de bestaande kleine weide.



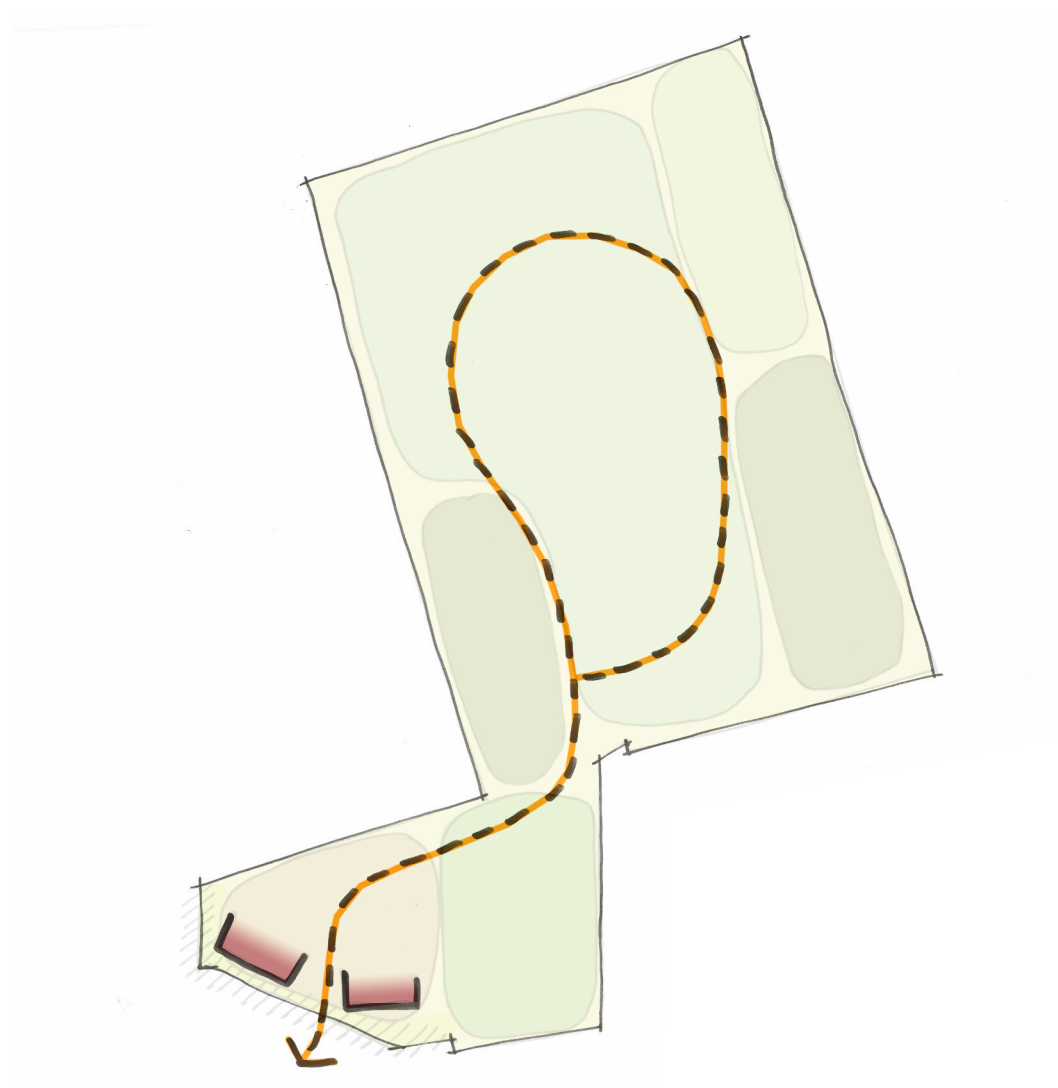
6.2 HOUTWALLEN

- Er is een hoofdgroenstructuur van houtwallen, die met name noord-zuid gericht is.
- De houtwallen bestaan uit inheemse, streekeigen beplanting.



6.3 ROUTING

- Een vrijliggend en informeel slingerpad loopt langs het boerderijensemble naar het landschapspark. Dit pad verbindt alle zones met elkaar.





6.1 INRICHTINGSSCHETS

6.4 ONTWERP

Vanuit het formele boerderijf aan de voorkant slingert een onverhard pad (traditioneel karrespoor) via de boerentuin naar het meer natuurlijke deel van de reliëfrijke natuurweide met natuurvijver aan de achterkant. Vanaf het pad zijn alle zones en sferen op het terrein beleefbaar. Ook zijn extra olifantenpaadjes mogelijk die dicht langs de oevers van de vijver of over de weiden lopen.

Het boerenerf rondom de Maaihoeve wordt ingericht als een traditioneel keuterboerenerf met een moestuin aan de straatzijde. Achter de oude boerderij is een kleine siertuin met een terras. Naast het boerenerf ligt een boerentuin en bomenweide waar ook de boerderijcamping is gevestigd. Vanuit de boerderij is een goed zicht op deze boerentuin met boomgaard. Hier wordt halfstam- en hoogstamfruit geteeld, waarbij bomen van zo'n 30 tot 60 jaar oud worden aangeplant. Zulke oude fruitbomen hebben een hoge ecologische waarde voor bijen, vlinders en andere insecten.

De natuurweiden in het noordelijke terreindeel bestaan uit een licht glooiend open grasland. In de met schapengaas en gekloofde eikenstammen omheinde weide zullen enkele koeien (2 à 3 stuks brandrode runderen) of heideschapen grazen voor een landelijk beeld en voor extensief beheer.

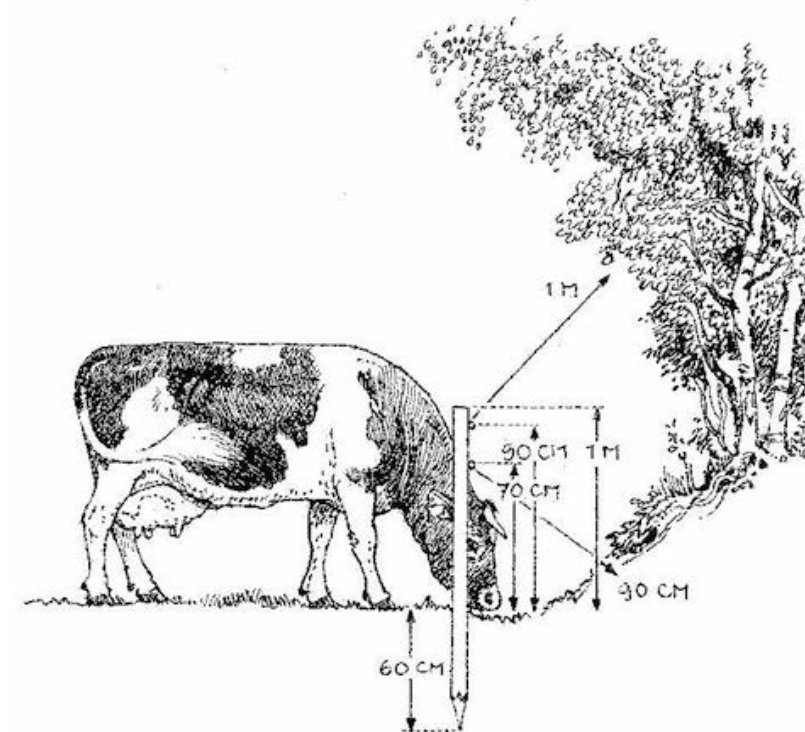
In de noordoosthoek van de weide wordt een natuurvijver gerealiseerd, met verschillende oeverprofielen en waterdiepten en een zeer gevarieerde vegetatie met riet en gebiedseigen kruiden. De noordoostzijde van de vijver wordt met een flauwe oever (talud 1:6) aangelegd (profiel B), waardoor een ideale biotoop ontstaat voor zowel amfibieën als insecten zoals libellen en vlinders. De overige oevers zijn met een talud van 1:2 een stuk steiler (profiel A). De wateroppervlakte bedraagt zo'n 1.600 m².

De bestaande houtsingel midden op het terrein wordt open gemaakt (onderbegroeiing, die voornamelijk uit braamstruiken bestaat, verwijderen). Hierbij blijft een aantal volwassen waardevolle bomen in de singel behouden. De traditionele hakhoutsingels (geriefhout) op de buitenste perceelgrenzen blijven behouden. Uitheemse soorten worden geweerd en inheemse streekeigen bomen en struiken worden aangeplant.

De vijver wordt geflankeerd door een aarden wal. Parallel aan de Margrietweg is deze wal onbegroeid om het zicht vanaf de weg niet teveel te beperken. Het profiel (B) vanaf de weg is dan met 1:5 ook flauw oplopend. De hoogte van deze wal bedraagt 1,60 meter. De nadruk ligt op de houtwallenstructuur in noord-zuid richting. Ook op de zuidelijke perceelgrens ter hoogte van het grote en veelgebruikte parkeerterrein voor de Loonse en Drunense Duinen wordt een stevige begroeide houtwal aangelegd met een hoogte van 2 meter (profielen C, D en E). Het toepassen van open of dichte hekken als erfafscheiding zou het cultuurhistorische beeld dat Giersbergen karakteriseert verstoren. Daarom is gekozen voor houtwallen als groene erfafscheidingen passend in het kampenlandschap. Het landschapspark wordt zo op passende wijze afgeschermd van verkeersgeluid en storend zicht op het parkeerterrein.

Houtwallen en houtsingels zijn bovendien ecologisch van betekenis. Ze herbergen een grote verscheidenheid aan planten- en diersoorten en de helling biedt variatie in nat/droog en koud/warm. De zonkant is vooral interessant voor insecten, amfibieën en reptielen, de schaduwkant voor varens en mossen. De vegetatie onder de bomen wordt vaak gekenmerkt door soorten die buiten de houtwallen niet of nauwelijks voorkomen.

Vanaf de Margrietweg is op twee plekken tussen de bestaande bomen door een spannend doorzicht op de reliëfrijke natuurweide. Hier kan men het kleinschalige besloten kampenlandschap van een eeuw geleden weer ervaren. Om hier de openheid terug te brengen wordt de bestaande grondwal in de noordwesthoek van het terrein verwijderd. Met deze landschappelijke ontwikkeling wil de initiatiefnemer een stuk cultuurhistorie terugbrengen en daarbij de natuurwaarden een sterke impuls geven.



6.2 BEELD VAN EEN HOUTWAL MET AFSCHIEDING EN VRAATLIJN BIJ RUNDEREN



1. t/m 4.

beplantingsvak nieuw

5.

beplantingsvak bestaand

7. BEPLANTINGSPLAN

7.1 ALGEMEEN

De in te richten houtwallen worden zo ingericht dat deze de hoogst mogelijke landschappelijke waarde en natuurwaarde kunnen krijgen voor deze locatie. Hierbij wordt alleen gebruik gemaakt van gebiedseigen inheemse soorten passend bij de lokale bodemomstandigheden. Ter plaatse is sprake van een droge zandbodem. Gezien het gebruik van de grond door de eeuwen heen ten behoeve van landbouw valt te verwachten dat er een voedselrijke teellaag is opgebracht. Naar verwachting is deze laag dikker dan 50 cm.

In dit beplantingsplan worden de nieuwe beplantingselementen in de vorm van houtwallen nader uitgewerkt (vak 1 t/m 4). Aan de randen van het noordelijke perceeldeel zijn momenteel al houtwallen en houtsingels aanwezig (vak 5). Deze zullen in stand worden gehouden. Ook aan de zuidzijde van vak 4 ter hoogte van het parkeerterrein is een bestaande houtsingel (eigendom gemeente) die behouden blijft. Deze elementen worden in dit hoofdstuk niet nader toegelicht. Met het ontwerp van de nieuwe elementen is wel rekening gehouden met deze bestaande en te behouden structuren.

code	naam (wetensch.)	naam (Nederlands)	soorten per vak					maat
			1	2	3	4	5	
bomen	bomen							
Alg	Alnus glutinosa	zwarte els	-	-	-	-	x	
Bep	Betula pendula	ruwe berk	30	3	25	65	x	80-120
Cab	Carpinus betulus	haagbeuk	10	-	10	20	x	100-120
Fas	Fagus sylvatica	beuk	20	2	15	40	x	100-120
Qur	Quercus robur	zomereik	30	5	25	65	x	80-120
Totaal bom	Totaal bomen		90	10	75	190	0	
struiken	struiken							
Coa	Corylus avellana	gewone hazelaar	45	-	40	45	x	60-100
Crm	Crataegus monogyna	eenstijlige meidoorn	35	-	30	45	x	60-100
Ila	Ilex aquifolium	hulst	-	-	-	70	-	40-50
Prs	Prunus spinosa	sleedoorn	35	-	30	70	x	60-100
Rhf	Rhamnus frangula	vuilboom / sporkehout	25	-	15	45	x	60-100
Ruf	Rubus fruticosus	braam	25	-	15	-	x	40-50
San	Sambucus nigra	gewone vlier	45	-	40	65	x	60-100
Vio	Viburnum opulus	Gelderse roos	25	-	15	65	x	60-100
Totaal stru	Totaal struiken		235	0	185	405	0	

- = niet voorkomende soorten
x = voorkomende soorten in bestaande houtwallen
30 = aantal aan te planten soorten in nieuwe houtwallen

andere gelijkwaardige soorten zijn tevens toegestaan

7.2 BESTELLIJST BEPLANTINGEN

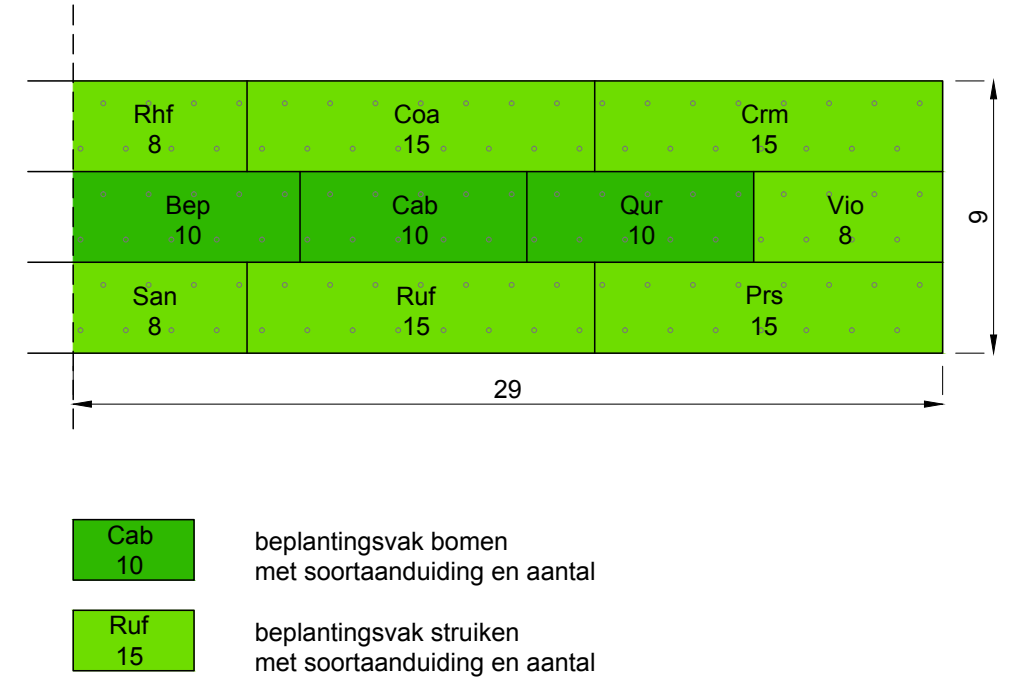
7.2 AANLEGBESCHRIJVING

Voordat de nieuwe houtwallen worden ingeplant, zijn de volgende werkzaamheden noodzakelijk:

- opbrengen aarden wallen met grond afkomstig uit natuurvijver tot een hoogte van 1,60 meter op het noordelijke terreindeel en 2 meter op het zuidelijke terreindeel, conform de profielen (kaart 3);
- bodem ter plaatse van houtwallen inzaaien met bermmengsel, zodat de in te planten bomen en struiken geen last hebben van verstorend onkruid;
- verwijderen doek uit bestaande erfafscheiding (laurier).

Vervolgens kan het plantmateriaal worden ingeplant volgens het beplantingsplan (afb. 7.1), de soortensamenstelling (afb. 7.2) en de principe-uitwerking (afb. 7.3). Bomen en struiken worden met een dichtheid van circa 4.400 stuks per hectare ingeplant en worden in een verschoven verband met een plantafstand van 1,5 meter geplant. Het bosplantsoen wordt bij voorkeur met de hand geplant met behulp van een plantschap. Hierdoor vindt het minste uitval plaats.

Tegelijk met de aanleg van de aarden wallen (2 meter hoog) aan de zuidzijde en langs het parkeerterrein (vak 4), wordt de bestaande laurierhaag en het doek verwijderd.



7.3 PRINCIPE-UITWERKING BEPLANTINGSPLAN NIEUWE HOUTWAL (VAK 1, 3 EN 4)



8. EINDBEELD EN BEHEER

8.1 ALGEMEEN

De algemene gegevens van de nieuwe beplantingsvakken zijn hieronder opgenomen:

gegevens	vak			
	1	2	3	4
lengte (m)	80	62	78	165
breedte (m)	8,5	8,5	5 - 8	7,8 - 9,2
oppervlakte (m²)	675	525	575	1.450
aantal planten (stuks)	325	10	260	595

De nieuwe beplantingsvakken hebben verschillende functies:

- landschappelijke inpassing;
- afscherming t.a.v. verstorende aspecten (geluid);
- versterking cultuurhistorisch landschap;
- ecologische functie voor planten en dieren.

Hierna worden voor de verschillende beplantingsvakken het eindbeeld en de te treffen beheermaatregelen beschreven. Alle beplantingsvakken betreffen het type ‘houtwal met enkele overstaanders’ met dat verschil dat in vak 2 sprake is van een oude houtwal, waarbij met name de bomen het beeld bepalen en een groot deel van de onderbegroeiing is verdwenen.



8.1 EINDBEELD BEGROEIDE HOUTWAL (WINTER)

8.2 EINDBEELD EN BEHEERMAATREGELEN

VAK 1, 3 EN 4 HOUTWAL MET ENKELE OVERSTAANDERS

Eindbeeld:

- Een voor het grootste deel gesloten singel op een aarden wal (de hoogte t.p.v. vak 1 en 3 is 1,60 meter en t.p.v. vak 4 is de hoogte 2 meter) met gevarieerde beplanting qua soort en qua levensfase;
- Opbouw van kruidenlaag, struiklaag en boomlaag;
- De uitgroeihoogte is zo'n 10 tot 15 meter, overstaanders (bomen) kunnen tot 20 meter hoog worden.

Beheer:

- Beheer is er op gericht de bomenlaag en struikenlaag duurzaam in stand te houden met bestrijding van ongewenste soorten.
- Hakhoutbeheer in cycli van 6 jaar afzetten, waarbij het af te zetten deel van de singel 2 maal de hoogte van de bomen (overstaanders) is, derhalve in een volgroeide singel circa 40 meter. Dit om kaalslag te voorkomen.
- Enkele bomen systematisch sparen, zodat deze kunnen uitgroeien tot volwassen bomen.
- Voorkom opschot van ongewenste soorten als Prunus serotina, Quercus rubra en Robinia.
- Rubus fruticosus (braam) terugsnoeien indien deze meer dan 30% van de struiklaag vormt. Snoeien in cycli van 2 jaar om kaalslag te voorkomen.
- Grote snoei- en rooiwerkzaamheden vinden plaats tussen 1 oktober en 15 maart. Snoeien van (gevaarlijk) overhangende takken mag het hele jaar door.
- Jaarlijks met de bosmaaier de randen maaien tegen overwoekering en maaisel afvoeren. Mogelijk kunnen de randen ook door middel van (tijdelijke) begrazing kort gehouden worden.
- Bij uitval van meer dan 25% opnieuw inboeten.
- De eerste 2 jaar moet er rekening mee worden gehouden dat het aangeplante plantsoen water nodig heeft bij droogte, met name op de aarden wallen verdroogd nieuwe aanplant snel.

VAK 2 TRANSPARANTE HOUTWAL MET OUDE BOMEN

Eindbeeld:

- Een transparante singel met overwegend oude (meerstammige) bomen in een kruidlaag en enkele struiken;
- De uitgroeihoogte is zo'n 20 meter.

Beheer:

- Beheer is gericht op behoud van de oude waardevolle bomen.
- Voorkom opschot van ongewenste soorten als *Prunus serotina*, *Quercus rubra* en *Robinia*.
- *Rubus fruticosus* (braam) terugsnoeien indien deze meer dan 30% van de struiklaag vormt. Snoeien in cycli van 2 jaar om kaalslag te voorkomen.
- Grote snoei- en rooiwerkzaamheden vinden plaats tussen 1 oktober en 15 maart. Snoeien van (gevaarlijk) overhangende takken mag het hele jaar door.
- Jaarlijks met de bosmaaier de randen maaien tegen overwoekering en het maaisel afvoeren. Mogelijk kunnen de randen ook door middel van (tijdelijke) begrazing kort gehouden worden.



8.2 BESTAANDE TRANSPARANTE HOUTWAL (STRUIKLAAG IS INMIDDELS UITGEDUND)

VAK 5 HOUTSINGEL MET ENKELE OVERSTAANDERS

Eindbeeld:

- Een voor het grootste deel gesloten singel met gevarieerde beplanting qua soort en qua levensfase;
- Opbouw van kruidenlaag, struiklaag en boomlaag;
- De uitgroeihoogte is zo'n 10 tot 15 meter, overstaanders (bomen) kunnen tot 20 meter hoog worden.

Beheer:

- Beheer is er op gericht de bomenlaag en struikenlaag duurzaam in stand te houden met bestrijding van ongewenste soorten.
- Hakhoutbeheer in cycli van 6 jaar afzetten, waarbij het af te zetten deel van de singel 2 maal de hoogte van de bomen (overstaanders) is, derhalve in een volgroeide singel circa 40 meter. Dit om kaalslag te voorkomen.
- Enkele bomen systematisch sparen, zodat deze kunnen uitgroeien tot volwassen bomen.
- Voorkom opschot van ongewenste soorten als *Prunus serotina*, *Quercus rubra* en *Robinia*.
- *Rubus fruticosus* (braam) terugsnoeien indien deze meer dan 30% van de struiklaag vormt. Snoeien in cycli van 2 jaar om kaalslag te voorkomen.
- Grote snoei- en rooiwerkzaamheden vinden plaats tussen 1 oktober en 15 maart. Snoeien van (gevaarlijk) overhangende takken mag het hele jaar door.
- Jaarlijks met de bosmaaier de randen maaien tegen overwoekering en maaisel afvoeren. Mogelijk kunnen de randen ook door middel van (tijdelijke) begrazing kort gehouden worden.
- Bij uitval van meer dan 25% opnieuw inboeten.

9. OVERLEG

Voorliggend plan is uitvoerig inhoudelijk afgestemd met de gemeente Heusden. Er heeft enkele malen overleg plaatsgevonden met de landschappelijke projectmedewerker van de gemeente. De door de gemeente aanbevolen ontwerpmaatregelen zijn in dit stuk overgenomen.

Ook heeft telefonisch afstemming met de heer J. van Balkom van de Natuur- en Milieuvereniging Heusden plaatsgevonden.

10. VOORWAARDELIJKE VERPLICHTING

Tijdens en na de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is de terreininrichting in overleg met de gemeente veranderd en nader uitgewerkt in voorliggend landschapsplan ten behoeve van de omgevingsvergunning voor de aanleg van de natuurvijver en bijbehorende inrichting. Het groenbeheerplan d.d. 17 september 2015, zoals opgenomen bij de ruimtelijke onderbouwing van 3 februari 2016, is derhalve niet meer actueel. Daarom is besloten om bij het vast te stellen bestemmingsplan de definitieve versie van de terreininrichting weer te geven, zoals opgenomen in dit landschapsplan.

In het bestemmingsplan “Heusden Buitengebied, 3e herziening” is een voorwaardelijke verplichting opgenomen waarin is geregeld dat het in gebruik hebben van de gronden en bouwwerken niet is toegestaan zonder de aanleg en instandhouding van enkele van de landschapsmaatregelen in dit landschapsplan. De voorwaardelijke verplichting geldt echter niet voor het totale terrein, maar alleen voor bepaalde onderdelen.

De voorwaardelijke verplichting zoals opgenomen in het bestemmingsplan “Heusden Buitengebied, 3e herziening” voor de locatie Giersbergen 2a, betreft alleen de beplantingsvakken 4 en 5 zoals aangegeven op afbeelding 7.1 in dit landschapsplan. Deze beplantingsvakken zijn dezelfde vakken zoals die in het ontwerpbestemmingsplan “Heusden Buitengebied, 3e herziening” waren opgenomen. Alleen het type beplanting binnen deze vakken is aangepast.



DE GRUYTER FABRIEK
VEEMARKTKADE 8
5222 AE 'S-HERTOGENBOSCH

073 623 1313
INFO@BUREAUVERKUYLEN.NL

BUREAUVERKUYLEN.NL

